

fornemme Sting i Brystet eller have voldsom Hoste.

Hysteriske Fruentimmer have haft Fordeel af Kolden, eller rettere sagt af Chinchina, naar de med den samme ere blevne vel curerede. De la Hire slap sin Hierte-Klappen efter en Kold-Feber. At den en hjælper for Lamhed saae man nok af høist Salig Kong Friderichs Exempel. Boerhave paastraar at den lever længe som har vel igiennemgaaet en Qvartan-Feber.

No. 29.

Pulv. Pectoralis.

Bryst-Pulver.

Er got mod Sluf-Hoste som er uden Feber. Man tager 2 Eeskeer hver anden Time. Løg-Mælk er og god. Man drikker deraf en Pægel Morgen og Aften. Den som under Spanst Slue-Plasteret No. 23. P. 40. er bleven ommeldt, hjælper og ofte, helst om der høres megen Surlen i Brystet og Opkastningen skeer med Besvær-lighed. Mange ere blevne hiulpsne ved at drikke en varm Valde, der laves af $1\frac{1}{2}$ Pægel Mælk der ostes med bruun Syrup. Om Kritic-Hoste see Bryst-Elixir Pag. 24. No. 16, 2 eller 3 Gran Tobaks-Extract stiller mestendeels convulzivist Hoste. Væmmelsen, som det forarsager, afhielpes med en Ske Canele-Band.

No. 30.

Pulvis Refrigerans.

Kjølende Pulver.

Dosis heraf er 2 à 4 Eeskeer, det indtages i Band, i The med Citron-Marmelade eller udi Pilsne P. 88. det bruges:

§. I.

§ 1. Naar man har forhidset sig. Giver Ballingen i Blodet sig en smart, saa kan man tillige drikke en Pøgel Valde Morgen og Aften. I saa Maade lindrer det og Hoved, Pine samt Hiertes Klappen.

§ 2. Naar man har lagt sig og for Uroe en kan sove men mærker et pulserende i Legemet, vender sig ofte og kaster sig i Sengen.

§ 3. Ved Alterationer som komme af Verger.

§ 4. I hidfuge Febere.

1) Abnes da Aaren helst med en Lancette, som dyppes i Olie, paa det samme Aare uden nye incision atter kan aabnes, i Fald Pulsen efter nogle Timer atter er lige haard og høy.

2) Appliceres Lavemens een eller 2 Gange om Dagen: Til det første tages 2 Quintin Salpeter; men siden laves de uden Salt.

3) Stanel dyppes i lunket Vand, udvrides og legges over Maven, samt fornyes ofte.

4) Disse Pulvere indtages hver Time, hvor paa drikkes Thee med Citron-Marmelade.

5) Des imellem drikkes lidt af Gangen, men meget ofte, ud af nogen lædskende Drikke, for Exempel: Prisan eller en anden som laves af en Portte opkogt og affvalet Vand, hvortil kommes 6 Lod god Viin-Eddike, 6 Lod Bringebær eller Hinnbær-Syrup og ligesaa megen tynd affsilet Perlegryns Suppe. Eller Brød-Vand med Citron-Saft og Sukker eller tynd Drikke og Vand tillige Dele, som udblandes med lidt Citron-Saft og Sukker: Eller man tager

indfystede røde Ribs eller Alger-Bær (haves ikke her i Danmark men skal være en Art mellem Muldebær og Bringebær) eller Jordbær eller Bring- eller Hinebær eller Muldebær eller Kirsebær eller Tranebær, (er en Art af Tylzebær) eller noget af hvert, oser derpaa fegghedt Vand, hvilket naar det begynder at svales, heides af og blandes med nogle Thesteer Mosler eller Riinst Viin; eller man smelter Gelée af saadan Frugt udi Brod-Vand eller Korn-Vand. Den Syge fikedes snart ved et Slags, dersfore maa man kunde skifte.

6. Den Syge bør ey faae Bouillon, men blot Vand-Supper.

7. I Bærelset bør være frisk Luft og maadelig Varme. Et Bindue bør aabnes nogle Gange om Dagen.

Vil Hoved-Pinen ikke give sig efter Areladen og Lavemens, saa sætter man Blodigler paa Findingerne, eller, om de ey have, da en liden Spanisk Flue paa hver Finding.

Man observerer nøie hvad Tid af Dygnet den Syge er stæst. Den Tid kaldes Feberens exacerbation eller Fordobling. Saa længe disse Fordoblinger tiltage i Tid og Hæstighed, er Sygdommen endnu i sit Tiltagende. Naar de ere lige, har Sygdommen naaet sin Høide, og da kommer Crisis med nogen stærk Evacuation. Er den, formedelst Vandets Brækning og hvidagtigt Bundsald, forud tilkiendegivet, saa kommer den Syge sig.

Man tager sig da vel vare for at ey forvilde Naturen eller paa nogen Maade hindre Crisis. Døer den Syge, saa skeer det ved Slutningen af en Redoublement under Sygdommens Høide. Go.

Gode Tegn.

Pulsen bliver blød og mindre hæftig.

Heeden taaleligere.

Heeden i Dinene legger sig.

Tungen bliver blød.

Trossen mindskes.

Bandet gaar nypigere og begynder paa 4de eller 5te Dgn at bryde sig

med hvidagtigt Bundsald

Det bliver klart oven for.

Man kan nu bruge Tørklæde.

Hovedet bliver reent.

En ved Bandet fornd tilkiendegiver Crisis skeer formedelst nogen stærk evacuation med Næses blod, Opkastning, Stool gang eller Sved.

Onde Tegn.

Pulsen vedbliver at være haard og hæftig.

Heeden tager en af.

Tungen bliver en tørre, og Læberne samt Dinene Laagene blive lidet sorte.

Trossen mindskes en, saa fremt Raserie en kommer, thi da kiendes ei Trossen.

Bandet gaar gandske

Det bliver blegt og spaaer om Raserie.

Maven sveller noget op.

Dinene blive forandrede, Maalet og Physionomien ligesaa.

Kræfterne forsvinde.

Man raser.

Man plukker i Beiret.

Man falder tilbage paa Ryggen endskiøndt man legges om paa Siden. Man glider ned mod Fodderne, endskiøndt man løftes op i Sengen.

Brøstet begynder at rigle.

Sveden bliver seig.

§.

§. 5. Udi Inflammations Febere, som anfalde nogen vis Deel: For Exempel: Lungen inden til (peripneumonie) eller uden til (pleuresie) Leveren, Milten, Tarmene, Kroset, Blærren &c. De kiendes igien af en stærk Feber, meget haard Puls og Sting eller Bærk, eller Brænding paa det inflammereede Sted. Mandsof- ere mere underkastede disse Febere, end Fruentimmer: De der æde Klod mere end de der æde grønt og Bærter: De der have fast huld mere end de der have det slapt. Derfor slippe de og gierne, som have Syrlighed. De, der have fordærvet Blod, gaa neppe igiennem dem. Jo stærkere man er, jo mere Fare er man udi.

a) I disse bør Aaren først aabnes ret stærkt: Giver en Feberen og Pulsens Haarhed efter, saa aabnes den paa nye efter nogle Timer; som igientages indtil at Pulsen imellem exacerbationerne fornemmes at være nogenlunde blød. I Pleuresie bør det skee indtil at Stinget saaledes har lagt sig at Aandedrættet deraf er tvunget, det er bedre at leve, end skiondt man maa have nogle Uger til at komme i Stand igien, end at døe Blodrig. Jo nærmere ved det inflammereede Sted at Aareladningen kan skee, jo bedre er det: Derfor aabnes Aaren i Pleuresie paa Armen af samme Side hvor Stinget er: derfor appliceres Blod, Igler lige paa Stinget selv. Derfor aabnes Aaren i Peripneumonie paa Armen og paa den Side hvor Rindet er rødest. Derfor aabnes ligeledes Aaren, naar der er Inflammation i Hovedet og Blod: Igler appliceres desuden paa Tindinger.

gerne: Derfore anbringes de omkring Diet, naar det er inflammeret: under Dret naar det liden: under Hagen i Halse-Syge: ved Sædet naar der ere inflammerede Tagger.

b) Desuden bruges Lavemens et par Gange om Døgnet.

c) Disse Pulvere og Pilsanen P. 49. 50. 88. hvi'ken drikkes lunke. Om Natterne kan man driske fyller Mandel-Mælk.

d) Efter skeet tilstrækkelig Aareladen, legges en Spansk Flue paa det inflammerede Sted, om Stedet ellers tillader. I Peripneumonie legges en saadan først mellem Arterne og derefter paa den Side Kindet er rodest. Udi Raserie (phrenitis) i Nakken. I Halse-Syge paa Halsen midt imod den indre til værende Svulst ic. Kan saadant en skee, saa opsættes paa det Sted, eller hvis det ikke er beleiligt, legges derpaa et lindrende Omslag, som for Exempel kan tillaves af 2 Haandfuld Katost (Malva) en Haandfuld stødt Linfrøe, en Haandfuld sønderknusede Balmue Frøe-Huuse, som altsammen blandes og koges til en Grød med Mælk og lidet Smør, legges i en linner Pose maadelig varmt og skiftes ofte, til hvilken Ende man har 2de saadanne Poser færdige.

Har man intet saadant ved Haanden, saa kan man for Exempel i Pleuresie legge et Omslag paa Stringet, som gøres af lang Peber og ligesaa meget stødt Ingefær som blandes med Eggelhvide og stryges paa Hamp, varmes over et Fyrbecken og appliceres.

3 Perisineumonie er man omhyggelig for at faae løst Alindedræt, derfor legges en Svamp, dyppet i varmt Vand over Brøstet. Den blodgiorte Damp man da trækker, relaxerer Dunstrørene (Vasforifera) i Lungerne, saa at de udvides og kunde slippe løst hvad der har stoffet sig i dem.

Paa 8de 9de 10de Døgnet, naar Lungerne vel kunde taale noget skarpt, lader man en saadan Patient tiltræffeliggen drage til sig Dampen af Vand og Eddike eller af Eddike allene, det er og just da, at oxymel scilliticum eller Kermes Minerale kunde gjøre stor Nytte.

Begynder den Syge i Inflammation paa Lungerne (peripneumonie) pludselig at drage langsom Ande, saa falder han i Kaserie. Ligesledes udi pleurésie. Flytter Stinaet sig til Skuldrene, er det godt Tegn, men forsvinder det af Siden og standser i Hovedet, i Leveren eller paa Tarmene, saa betyder det et slet Udfald.

§. 6. 3 Rheumatismus med Feber. Curen er den samme: Om det Sted som værker, hovner og bliver rodt, saa appliceres der Blod-Igler.

3 hidfig Feber er Blodet inflammeret. 3 Inflammations Febere ligesaa, samt et af Indvoldene (viscera). 3 Reumatisk Feber et eller nogle af Musklerne. Dette gjør at Curen i alle er mestendelen den samme.

§. 3 Feber og Inflammation som slaar sig til betydelige Bleslurer. Man betiener saadanne

P.

Patienter paa samme Maade; men paa det inflam-
merede Sted skifter man flittigt Omslaget, af Brød
P. 5. som her blandes med lidet Rosen-Olie.

§. 8. En Kone, som er frugtsommelig eller ligger i Barselseng, behøver det ofte til at stille Blodet og i Fald den sidste faaer Feber.

§. 9. I Migraine (den saa kaldede halve Hoved-Pine) den der plages heraf, faaer snart Lindring om han

a) strax legger sig, har høyt under Hovedet og en forandrer attitude. Thi værken forøges ved mindste Bevægelse.

b) Strax tager et Lavement, eller noget sædvanligt Laxere-Middel.

c. Og nogle af disse Pulvere, samt drikker The oven paa.

d) Lader fylde 2de linnede Poser med banket Gran-Kiis, Brød og stodt Salt, hvilke varmes paa et Fyrbecken og legges Skifteviis over den Side af Hovedet, som gjør ondt, dog saa at Øret ei dækkes. Saaledes gaar Værken over for den Gang. Man forsøger siden at agte sig for alt det, som man veed der pleier opvække Migraine, saasom Kuld, Blæst, stærk Soel-Heede, Natte-Vagt, Natte-Reiser, Obstruktion, Ufordøielighed, hidse Drikke, Blim som er i Arbeide, haard Mad, Skinke, røget Kiød og deslige.

Imidlertid eftersøger man den rette Aarsag til denne Svaghed og tager Messurer derimod. Mærker
Man

man at mange Binde opstige naar Anfaldet endes, saa har Mavens eller Ufordøielighed Skyld. Maa man under Paroxysmus ofte lade sit Band og det er blegt som Rilde-Band, saa kommer Migraine af Krampe i Underlivet. Har man nu og da Værk i en af Fodderne og eftertænker hvad man ved Uro eller Levemaade kan have forient, saa endes Migraine omsider i Podagra. Har nogen Migraine, som æder stærkt og ei faaer roelig Sovn om Nætterne dersom han ei spiiser om Aftenerne og finder sig best af Riids-Mad, saa er Migraine af Syrlighed i Mavens, som overvindes ved at bruge Draaberne imod Syrlighed. See P. 26. No. 17. Pyrmonter-Vand og Chinchina. P. 11. No. 9. Har man nogen Skarphed i Blodet, saa undersoges hvert efter sine Tegn og hielpes.

No. 31.

Pulvis Rhabarbari.

Rhabarber-Pulver.

Dosis er 20 til 30 Gran. Den beforder Vandet noget og gjør det lyse-rødt. Den aabner ogsaa Livet men stopper bagefter. god Rhabarber er tung, indvendig marmoreret og bør ei være Ormstucken. Den bruges

§. 1. Naar man mærker Brid og Binde i Livet, hvilket betynder at der er noget i Tarmene, som med sin Priksen kan forarsage Diarrhée eller Colique, eller om det faaer Tid at trække sig ind i Blodet, forvolde Feber. Tager man nu strax en Dosis deraf, saa forekommes jaadant. Allene hermed blev i ret mange Aar forekommet Sygdommen hos